



Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS LEIDINYS

Kina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Nr. 17(74)

1992 m. rugpjūtis

Konferencija rinkimų klausimu

Rugsėjo 5 d. I Kauno savivaldybės rūmus su dideliu nerimu susišrango Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos tarybos nariai ir rajonų skyrių pirmininkai. Kartu atvyko ir nemažas būrelis patikėtiui, kuriuos skyrių žmonės siūlo į Lietuvos Seimo deputatus. Beveik visi jie pusamžiai, sovietinių reprezentuojantys, keletas iš ju - šiandieninė AT deputatai. Išvyko neeilinė Sajungos tarybos narių ir skyrių pirmininkų konferencija. Joje dalyvavo garbės svečias iš Brazilijos kum. Pranas Gavėnas. Jis tarė sveikinimo žodį ir pavidalui mintimis apie tikėjimo reikšmę.

Išklausytu būsimųjų kandidatų

pasisakymai ir apsvarysta kiekviena kandidatūra. Jos patvirtintos arba atmetos balsavimu.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos keliamu kandidatūra sarašas bus paskelbtas vėliau, kai Lietuvos Seimo rinkimų komisija ji patvirtins.

Konferencijoje vienbalsiai priimtas kreipimas į Lietuvos Respublikos Ministrą Pirmininką Aleksandrą Abišalą dėl Saugumo tarnybos susitirpinimo šiuo sudetingu priešrinkiniu laikotarpiu: grąžinti Saugumo tarnybai tarpukario metų Valstybės saugumo departamento pastatą Kaune, Laisvės al. Nr. 14.

Vanda PODKRYTĘ

1. Pasirengimo rinkimams į Lietuvos Respublikos Seimą laikotarpiu Sajunga siekia visų patriotinių, demokratinių, nekomunistinių jėgų vienybės.

2. Svarbiausias ir pirmuoju naujai išrinkto Seimo uždavinys - padėti tvirtus pamatus nepriklausomai, demokratinei klestinti visuomenės valstybei - priimti Konstituciją ir pilna įstatymų kodeksą, ištasyti prokomunistinių jėgų įtakoje priimtus netobulus įstatymus.

3. Naujoji Lietuvos Respublikos Konstitucija turi remitis 1938 m. Konstitucija, išlaikant teisinių valstybės testinumą.

4. Konstitucija turi įtvirtinti vi suotinio balsavimo keliu renkamo, plačius įgaliojimus turinčio Prezidento instituciją ir griežtais apribotis įstatymų leidžiamosios, vykdomybos ir teismių valdžių veiklos sritis.

5. Priimti desovietizacijos įstatymą, uždraudžiantį komunistinės nomenklaturai, KGB darbuotojams ir agentams dirbtį vadovaujančią darbą.

6. Reformuoti prokuratūros, teismų, policijos institucijas, užtikrinant, kad šios institucijos netaptų organizuoto nusikalstamumo prieglobėčių.

7. Reformuoti postsovietinę Lietuvos bankų sistemą, atleisti korupcijos, prokomunistinius kadrus iš vadovaujančių pareigų, įvesti tvirtą, konvertuojamą nacionalinę valiutą.

8. Užtikrinti kelių buvusių komunistinės nomenklaturai kartu su mafija per privatizaciją grobti nacionalinė turta ir politinę valdžią pakeisti ekonomine.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos pagrindinės rinkimų programos nuostatos

Patvirtinta liepos 11 d. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos konferencijoje

tūros vertės ir sovietų pasisavintas Vokietijos reparacines išmokas už karinius sunaikinimus Lietuvoje.

15. Reformuoti Lietuvos švietimo sistemą nuo pradžios mokyklių iki ministerijos, uždrausti dirbtį švietimo sistemoje buvusiems aktyviems komunistų partijos nariams, KGB darbuotojams ir agentams.

16. Įgyvendinti tautinės mokyklos programą, visų lygiu mokyklose įvesti privaloną dorovės pagrindų ir tikslybos dėstyminu.

17. Remti profesionaluji ir liudies meną, grozinis ir mokslinės literatūros leidybą, ugdyti ir propaguoti etninę kultūrą, sudaryti kultūros pravelo globos ir paminklų restauravimo strateginę programą.

18. Ugdyd visų tautų Lietuvos piliečių tautinę kultūrą, santarvę ir vienybę.

19. Sukurti modernią, profesionalią, gerai ginčiują karinių medžių ir nacionalinės gvardijos Savanoriškos krašto apsaugos tarnybos ir Šaulių sąjungos bazę, pajėgą efektyviai užtikrinti valstybės gynybą ir teritorijai neliečiamumą.

20. Įstatymais apibrėžti minimalių darbo užmokestį, kuris įgalintų vieną dirbantį asmenį išlaikyti keturių asmenų šeimai.

21. Įstatymais apsaugoti mažiausiai pajamų turinčius visuomenės sluoksnis, garantuojant pragyvenimo minimumo lygio pensijų ir pačių mokėjimą visų kategorijų pensininkams ir bedarbiams.

22. Priimti įstatymus dėl lengvininių, ilgalaičių kreditų suteikimo jaunoms šeimoms namo ar buto statybai, baldams įsigytį, taip pat dėl materialinio auginantių valkų šeimų rėmimui.

23. Priimti įstatymus, užtikrinandius piliečių pilnavertę invalidų integraciją į visuomenę.

24. Priimti ir nuosekliai įgyvendinti piliečių nekinojamo turto restituicijos akta, grąžinti visą žemę, miškus ir pastatus buvusiems savininkams ar jų paveldėtojams su teise juos nuomoti, įkeisti ir parduoti, o atsisakius imti nekinojamą turta natūraliai, ar nesant galimybės, ji grąžinti, apmokėti už jį rinkos kainomis.

25. Įstatymais apsaugoti gražinamų namų gyventojų teises į gyvenamąją plotą.

26. Priimti ir įgyvendinti strateginę žemės ūkio plėtojimo programą, pagal kuria, nežiūrint į ūkio dydį, butų suteikiamais ūkininkams ilgalaičiai, lengvininiai kreditai žemės ūkio mažinoms, padargams, gyvuliams, sėklos, trąšoms pirkti, trobešiamu statyti.

27. Skatinint energetinio ūkio ir pramonės įmonių modernizavimą, perorientuojant jas į pasaulyne rinkas ir darant neprisklausomas nuo Rusijos žaliavų.

28. Priimti įstatymus, skatinančius gamybos bei verslo plėtotę ir naujų darbo vietų kūrimą, apsaugančius gyventojus nuo masinio nedarbo.

Parengė Jurgis OKSAS

Neužmirštama data

Žmonių atminty išliko ta balsi diena, kai prieš 53 metus žmogėdras - Hitleris ir Stalinas - pasidalijo Baltijos, Lenkijos, Suomijos valstybes.

Tauragės raj. išvyko šios tragikos datus paminėjimas. Atidengtas paminklas rezistentams, žuvusiems ir užkastiems Skaudvilės stribų būstines kieme. Tai dailus paminklas - 44 kryžiai su partizanu pavardėmis. Šio kaimaus darbo iniciatorius - buvęs Skaudvilės apyl. rezistentas, dabar kaunietis J. Bastyš. I minėjimą susirinko labai daug žmonių: žuvusių giminės, pažiūstami, vierišiai gyventojai. Šiaulių skyriaus moterys tautinių drabužių. Kalbėjo buvę partizanai J. Kadžionis, J. Bubulas, J. Bastyš, mokytojai, Skaudvilės apylinkės ir miesto astovai, svečiai, žuvusių artimių. Klekviename partizanui prie kryžiaus uždegtos žvakutes, padėtos gėlės. Skambėjo partizanų dainos, elleraščiai.

17 val. išvyko kitas didelis minėjimas ir paminklo pašventinimo iškilmes Tauragės raj. Kažburyno miške žuvusiems trim partizanams: Jonui Galminui-Putinui, Jonui Poškai-Kesručiui, Evaldui Stelmokui-Silui. Ketvirtas partizanas tada mūšyje buvo sunkiai sužeistas. Tai Leonas Laurinėkas, gyvenantis Taurageje. Idėja pastatyti paminklą kilo jam ir vienuoliui Poškai. Miške susirinko žmonių. Atvyko AT deputatas A. Svarinskas ir Z. Sličytė, vienuolių iš Telšių, PKTS Telšių choras. Monsinj. A. Svarinskas pašventino paminklą. Be to, jis ir "Geležinio Vilko" Jurbarčio bataliono vadass pulk. St. Levulis priėmė naujokų kareivų priesaiką. Saliutu pagerbtas kritusiu partizanu atminimas. Per mišką nuvilnijo partizanų dainos. Jos ypač jaudino buvusių partizanus L. Laurinėką, J. Kadžionį, V. Petkevičių, P. Maksimavičiū, ryšininkę O. Lečinskaitė-Akaciū.

ja. Po mitingo kariai višus vašinio kočė su dešra.

Iš čia ilga automobilių virtinė patraukė į tą vietą, kur žuvo garsus partizanas, štabo vadasis strategas, Lietuvos karo lakūnas leitenantas Juozas Kasparavičius-Visvydas. Jis žuvo išduotas. Štabo bunkeryje Antagliuonio km. Juškos sodyboje. Kol okupantų kariškiai kasėsi į bunkerį, čia buvę Štabo vadasis J. Kasparavičius ir partizanas V. Biliūnas sudegino dokumentus ir susisprogdino. Cia Krašto apsaugos vyrai dar prieš metus pastatė jam kryžių. Monsinj. A. Svarinskas prie paminklo laikė pamaldas. Iškilmes dalyvavo AT deputate Z. Sličytė, "Geležinio Vilko" kuo pos vyrai, partizanai žmona, duktė su šeima. Po pamaldo nuvilnijo partizanų daina.

Tokios susikaupimimo valandos, Rugpjūčio 23-iosios - Juodojo kaspino dienos minėjimai liudija, kad Lietuva niekada nepamirštos lemtingos lietuvių tautai datos.

Gediminas KATINAS

Tauragė



Garbės sargyboje - partizanų ryšininkės R. Brazaitytė-Katinienė-Zibutė ir Maksimavičienė; su veliava - Tauragės Šiaulių būrio vado pavaduotojas V. Laurinavičius

Paminklas žuvusiems Tauragės raj. partizanams

Tikslai ir pavojai

Gyvenime labai įdomū ir atsaugingą metą. Gausi Lietuvos politinių kalinių ir tremintinių šeima pirmą kartą nuo Tautos Argimimo pradžios eina į rinkimus kaip atskira, savarankiška, politiskai sutelkti stipri jėga. Sajūdžio pažadintą Argimimą sutiko me su dideliu viltimi, daugelis buvo ne aktyvūs Sajūdžio dalyviai ir renejai. Tačiau mūsų didžiausia išlėkė kaustė bolševiku represijų pasikartojimo baumė, komunistinė propaganda, niekinusi laisvės kovotojų ir tyčiosi iš Neprikalaujomybės idealo.

Siandien padėtis kitaikia. Po pirmojo šoko pradeda atsigauti buvusios iš sovietmečio partokratinė valdininkija. Ji labai mažai prarado ekonominių valdžios. Net atvirčiai - pirmoji iš suskubo į visalaikęs pačios keiktus - prakeitus neokapitalistus. Jai pukiai sekasi! Nė lyginti negalima su politrepresuotu vaga, siekiant atgaudi kadais atitinkamą nuosavybę. Ne retas buvęs valdininkas, nomenklatura žuvas ar šulėkas, spėjė kabine te leninus, dzeržinskius ar brežnevus pakėpti į Vytį, nesigėdij iš tremintinio ir pasitycio. Buvusiai nomenklatūrai dabar rūpi atgaudi ir išlaikyti kuo daugiau politinės valdžios. Jos būtini reikis turtiniams interesams gindi. Ketvirtosios kompartijos atmainos mėgsta gražinti skambiaus centristų, darbiečių (pūslėtarankių!), liberalų ir kitokių vardais. Taip patogiai kliaidinti visuomenę ir rasti sau šiltą vietą. Tačiau kurioje Lietuvos pusėje jie yra išlikę, pasiekę Parlamente baubujam.

Jems naudinga, kad visuomenėje dar daug "miegantių piliečių",

lengvai pasiduodančių kompartijos visagalių propagandai. Mūsų ramus ir teisingas žodis gali prablaivytį ju pilietinę sąmonę. Tačiau turime mokėti išsiesti savo Valstybėje dvi diidelės viena kitai priešingos jėgos. Tai svarbus politinės brandos išdandymas. Esama nemaža kolaboravusių su okupantu ir net aktyvių tautos genocido ideologų vykdymo, remėjų. Greta jų - didžiulė šeima kovotojų su paveržėjais, tremintinių, genocidu autu. Ir vienų ir kiti yra Lietuvos Respublikos piliečiai. Valstybe privalone atkurti taikiai ir demokratiškai, tačiau tai anaiptol nereiškia, kad galima pakesti blogybes, užmiršti bolševikų neteisibes ir smurta.

Stai kodėl rinkimai į Seimą mums yra gyvybiškai svarbūs.

Negalima sutikti su atsainiai kai kurių politinių lyderių nuomone esą politinių kalinių ir tremintinių Seime pakaktų poros ar trejeto. Mūsų kaliamai atstovai turėtų būti nuoseklūs ir principingi, tačiau tolerantiški kitziamiams.

Bene sunkiausias būsimojo Seimo uždavinys bus teisingumo kaip valstybės pamato atkūrimas. Ne veitai romėnai teigė "Justitia est fundamentum regnum" (Teisingumas yra valstybės pamatas.) Dabartinė AT šio teiginių svarbą gerai suvokė, tačiau kairioji dauguma iš paskutinių priešinės desovietizacijai. Neturime ir konstitucinio teismo. Tai bene didžiausia Sajūdžio deputatų (o jų buvo per šimtą!) skola visuomenei.

Siandien jau aišku, kad be tvirtos ir aiškus mūsų žodžio ir nuoseklų

Edmundas SIMANAITIS.

Tiesos stygius žeidžia

pastangų teisingumas negali būti atkurtas. Tai mūsų Sajungos deputatų istorinė misija.

Atkurti teisingumą - tai ne tik gyventinių desovietizaciją ir teismų reformą. Svarbu sulaikyti nusikaltimų griūtį, atkurti nuosavybės teises, sudaryti palankas salygas verslu plėtojimui ir kt.

Atsiranda sunki problema, kurioms, deja, ir reikėjo laukti.

Kaip paaškinti mūsų rinkėjams, už ką balsuoti, jei vienoje apygardoje bus iškelti keli dešiniųjų kandidatai, pavyzdžiu: Sajūdžio, PKT, Krikščionių demokratų? Žmonės nesugaudys, sumaištis neišvengiamu. O čia ir prestižo nuostoliai. Dar bologiai, jei kairiųjų blokas pasirodytų vieningesnis ir iškels vieną kandidatą. Mūsų tarpusavio nesutarimų paprasti žmonės nesupras.

Būtų protengiau, konsultuojantis rasti priimtinį variantą viršūnėse. Nesunku matyti, kurio kandidato šansai apygardoje didesni. Ta reikėtų visiems remti. Seime mums taip pat reikėtų blokuoti su Sajūdžiu, su kitomis dešiniosiomis partijomis. Tiki, kad Seimas galės priiminti valstybinės stiprinančius išstatymus.

Jeigu Seime nebūs tvirtos dešiniųjų daugumos, tai Seimo veikla galėtų būti paralyžiuota gana greit. Taip atsitiko ir su dabartine AT. Pradėtų reformų plėtotė yra svarbiausias Parlamento ir Vyriausybės uždavinys. Būtų apmaudu, jei reformos būtų stabdomos arba pasuktos siaurų grupinių ar partinių interesų link.

Dešinieji, būkime vieningi rinkimuose.

AT deputatas G.Ilgūnas kelia savo kandidatūrą į Seimo deputatų. Nieko stebėtino. I susitikimą su juo Jonavijo buvo pakviesti deputatuose, suvažiavimose ir ten išskoti supratimo keliu. Juk perkūniskai drasū, jei ne akiplėšika, būtų teigt, kad didžioji dauguma klysta, o vienišius, lyg apačias, eina nė nepavingu riūdamas keliu viduriuku.

Priešimasis genocidui nebuvo ir negalejo būti kliuda. Ta ne karta tvirtino iš G.Ilgūnas. Tad nusukriti nuo politinių kalinių - paprasčiausiai neįsimintinga.

Daugelį Lietuvos žmonių pagrįstai piktinga ir jaudina delsitas atkurti teisingumą. Tai nepadaryta net simboliskai. Šimtai tūkstančių aukų ir nė vienos nusikaltimo, patraukto atsakomybė! Tad ar dera stebėtis, kodel neteisėtai represuoti žmonės, tikėjesi iš savo deputatuose ryžtingesnį pastangų šioje srityje, jauciiasi apvilioti. Neatkarus teisingumu, tiesiog amoralu postringauti apie teisinės, demokratinės valstybės pamatus. Be tokiu pamatum nebus ir tautos santarvė. Stai iš kur kyla neapalkentusiu boliūvai suhodintu žmonių emocijos. Tu žmonių nebenurašysi, kaip sovietmečiu buvo daroma. Jie - mūsų valstybės lygiateisių piliečiai, tik labiau nuskrastusi, skaudžiai sulūstinti dvastikai ir rūzikai.

Sajūdžio tarybos pozicija deputato G.Ilgūno atžvilgiu išskirta "Kauno aldo" Nr. 26. Kai G.Ilgūnas buvo Jonavos sajūdininku, priimta nuostata, kad Sajūdžio taryba atsako tik už savo sprendimus; už sajūdininku velkomus, neturint Tarybos įgaliojimų, atsako patys asmenys. Si nuostata galioja ir šandien.

Ivykiai

BIRŠTONAS. Rugsėjo 16-23 d. įvyko studijų savaitė-konferencija "Lietuva-Šelevė: ryšiai ir neįnaudotos galimybės". Joje dalyvavo apie 100 mūsų tautiečių, gyvenančių Vakaruose ir Rytuose, tai įvairių pasaulyje lietuvių bendrijų atstovai. Ši susirinkimą organizavo AT deputatas Stasys Kropas. Lietuvos politinių kalinių ir tremintinių sajunga atstovavo 1941 m. tremtinė Genovaite Ratkevičė. Pagrindinis šios studijų savaitės-konferencijos tikslas - išnagrinėti pilietybės, patriotinės kultūrinių veiklos bei kitas lietuviybės išlaidymo problemas, aptarti Lietuvos pagalbą Šelevijai ir Šelevos paramą Lietuvai. Kiekviena savaitės diena prasidėdavo išv. Mišiomis.

Sveikinimo žodį tarė AT deputatas S.Kropas, JAV Lietuvių bendruomenės vicepirmininkas J.Vainius, pranešimus padare JAV Lietuvių bendruomenės nariai "rašytoja" A.Balašaitė, dr.A.Bukus, tarybos narė iš Kalifornijos V.Gedgaudienė, kalbėjo skautų, Pliedų chartijos, Geografų draugijos žmonės, žemdirbės, atsakingi už Lietuvos regioninės problemos AT deputatas, JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkas V.Maciūnas.

Baigiant konferenciją atvyko AT Pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jis tarė sveikinimo žodį ir apibūdino Lietuvos tarptautinius santykius. Po to įvyko Vidurio Europos ir Rytų kraštų lietuvių bendrijų Samogitos seimas. Buvo surengta apžvalginė ekskursija po Biržtono apylinkes ir Švyturę Kauną. Savaitės sustiprino mūsų pažintį ir bendradavimą su tautiečiais.

Genovaitė RATKEVIČIŪTĖ

JURBARKO raj. Rugsėjo 15 d. Balnių km. įvyko trėčiasis iš šio kaimo kilusių inteligentų susitikimas su savo tėviškės žmonėmis. Šia proga prie plento Jurbarkas-Siauliai išskilo aukštakas kryžius kaimo pokario aukoms atminti. Gyvi liudininkai aukų prisikaičiave dešimt. Tai partizanai Bronius Balaišaitis, Vincas Kačiušis, Vytautas Damanskis, jų ryšininkas Juozas Stonys, politinis kalnys Vincas Gudavičius, Sibiro tremtiniai Antanas Gudavičius, Antanas Kailiūnas ir kt. Šventė prasidėjo Šv. Mišiomis Eržvilko bažnytėlėje. Jas už žuvusiu vėles aukoj, kryžių pašventino ir šiltą žodį tarė klebonas kun. Jordunas Urbonas.

Atminimo žamžinimo iniciatyvą palaikė buvę kovų dalyviai, ryšininkai, entuziastai. Išskilme dalyvavo KAM Jurbarko komendantūros karai ir vadovybė, Šiauliai, politiniai kalnai ir tremtiniai. Karai ir tautiniais drabužiais pasipuošusios merginos pagerbė aukas - padėjo gėlių ant pokario aukų kapų ir prie Eržvilko miestelio aikštėje pastatyto kryžiaus.

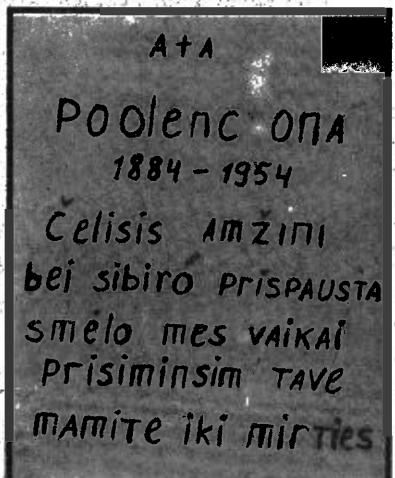
Šventės pabaigoje nuaidėjo trys šuvių salvės ir giesmės "Marija, Marija" ir "Lietuva brangi".

Petras BALAIŠAITIS

NORETUME PATIKSLINTI

A.Masiūlio sudarytoje knygoje "Tautų tėvo karalystėje" (Memuarai, 1991 m.) išspausdintame A.Šapokienės pasakoje esama nemažai nedokumentuotų. Jie meta negraži šešelį ant jau senią kapuose gulintį ir apsiginti negalinčių Sibiro kankinių. Ypač tai pasakyta apie skyrių "Markiūnų šeima". Mes, buvę Južno tremtiniai, neprisimename Markiūnienės nei išspusčiusios, nei dykaduonaijančios. (Išspusčiusios tremtyje apskritai nebuvo - galbūt vieni buvo tvarkingi, o kiti ne tokie tvarkingi.) Tiesa, ji nedirbo letojūvėje nei miške, bet turėjo tris vaikus, kurių du dirbo sunkius darbus, o trečioji buvo visai maža ir nuolat sirgo. Atsimename Markiūnienę kaip labai jautrią ir nelaimingą moterį. Mes visi ją labai užjauslavome. Taip pat labai netekinsgai apkaltintas čia ir jos vyras Markūnas.

Buvę Altaisejų kr., Kosichos raj. Juodo tremtiniai: Baubilyte-Vasilisauskienė, Baubilyte-Panūkenienė, K.Jagminas, Juchnevičiūtė-Vaivadienė, R.Jagminas, Juodgudis



ta viela ir paversta lageriais, kad karometas kasdavo ilgus griovius, į kuriuos versdavo negyvus nuogus kalinius ir užkasdavo.

Mieste riogsojo sudeginto lagerio gruviėsiai. Tai buvo kalinių per daugelį metų nepaprastai gražiai įrengtas ir išpuoštas lageris, turėjęs gerą baldų fabriką. Paleidus politinius kalinius, valdžia tą lagerį plėsė kiek įmanė, o paskui sudegino. (Dabar valdžios atstovai teigia, kad tą lagerį sudegino kalnai.) Sesuo Marytė aptiko savo vergavimo vietas. Tiesa, ji tos vergovės galėjo ir nevilkti. Mat ją norėjo vesti lagerio viršininko pavaduotojas Kopustinas, žadėjo laisvę ir gerą gyvenimą. Bet ji pasirinko vergiją, kurioje išbuvo 20 metų.

Susidomėjom tenykiščiais archyvais. Iš tašketiečių girdėjau, kad daug lagerių archyvų užkasta, sudeginta. Nuvažiau į Angarską, kur laikomi Irkutsko srit. lagerių archyvai. Ilgai ieškojės tos istaigos, sužinojau, kad šiam archyve duomenų apie Taišeto lagerius nėra. Tada Irkutskie kreipiaus į sritis Vidaus reikalų archyvą. Čia gavau 45 metų senumo lagerių rašytus dokumentus, duomenis, kur palaidotas manės tėvas. Labai prašiau, kad man tuos dokumentus atduotų, deja, nieko nepešiau.

Vienas Taišeto bolševikas valdi-

pastangų teisingumas negali būti atkurtas. Tai mūsų Sajungos deputatų istorinė misija.

Atkurti teisingumą - tai ne tik gy-



1992 m. rugpjūtis

TREMTINYS

3



ATSILIEPKITE I

Partizanai Algirdas LIATUKAS-Vasaris ir Vytautas Tadas LIATUKAS veikė Laukuvoje apyl. Vytautas žuvo 1952 m. balandžio 20 d. Laukuvoje apyl. Biliotų km. Žinanciu apie šiu partizanų žuvimo aplinkybes, palaidojimo vietas išsko Vytautas LIATUKAS, Darius ir Gireno 38-40, Tauragė, tel. 53012.

Kaičius GRAJAUSKAS, Juozo, g. 1898 m. Gyveno Panemunės valsč., Šilėnų apyl., Gervėnupio km. Suimtas 1945 m. rugpjūčio mėn. už dezertry ūkėti. Mirties priežastį ir mirimo datą nörėtų sužinoti Anele DUBOSIENĖ, Vaivydava, Kauno raj.

Juozas BALANDIS, g. 1904 m. Tryškių valst., Dirmelės km. Lietuvos kariuomenės 8-ojo kulkosvaidinių pulko kapitonas. Suimtas 1941 m. birželio mėn. Varnoje. Žuvo lageryje 1942 m. liepos mėn. Kartu kalėjusiu, mirties aplinkybes ir palaidojimo vieta žinanciu išsko Stasė BALANDIENĖ, Aušros takas 5-26, Siauliai, tel. 21707.

Rokas DILIJONAS iš Alytaus raj. Vabalų km. 1944 m. rugpjūčio rugpjūčio mėn. išskrytas į Kauno Pravieniškų kalėjimą. Ten išraustyas iškrabyta pavarde - Rokas DOLJENAS. Dirbo staliumi. Prie Kalėdų, tėvams atvykus aplankytų sūnumą, buvo pranešta, kad 1944 m. gruodžio 20 d. jis išvežė į Baltaušią. Kartu su Dilijonu išvežė ir Petras Karkauska iš Savilių km., Alytaus raj. Jie dingę be žinios. Beje, buvo surastas jo mirties likučius, kuriamas parašyta, kad R.Doljenas mirė žūties liga 1945 02 15, nemuradant kur mirė. Žuvimo aplinkybę, palaidojimo vietas išsko Terese ČNIENIŠKĘ. Vytauto 40-33, 4640 Varena.



Antanas KONDROTAS, g. 1928 m. netoli Žvingių miestelio. Mokytojas. 1949-1950 m. partizano ūkėti. Tauragės, Vaiviržės, Sartų kalėjime. Ten išraustyas iškrabyta pavarde - Rokas DOLJENAS. Dirbo staliumi. Prie Kalėdų, tėvams atvykus aplankytų sūnumą, buvo pranešta, kad 1944 m. gruodžio 20 d. jis išvežė į Baltaušią. Kartu su Dilijonu išvežė ir Petras Karkauska iš Savilių km., Alytaus raj. Jie dingę be žinios. Beje, buvo surastas jo mirties likučius, kuriamas parašyta, kad R.Doljenas mirė žūties liga 1945 02 15, nemuradant kur mirė. Žuvimo aplinkybę, palaidojimo vietas išsko Terese ČNIENIŠKĘ. Vytauto 40-33, 4640 Varena.

Jonas VAIVIŠVILA 1956 m. buvo trentynė. Novečiūnės raj., Brėzos km. Tada jam buvo 25-30 m. J. Vaivišvila išskrytas į paties rajono trentinė Ona ZAJANKAUSKIENĖ-DEDIKLĘNĖ. Būdaberžų km., Vilniavisko raj. tel. 21707.



Partizanas Adolfas BULOTAS, g. 1920 m. Kauno apskr., Vilkišios valst., Virbalinės km. Šužeista ji suėmė ūkėti. 1945 12 17. Apie 1955 m. seima būdama trentynė sužinojo, kad A.Bulotas 1946 m. mirtinastis mirė bausme. Apie A.Bulotos partizanavimo laikus, kalėjime ar lageryje jis sutikusiu, žinanciu apie jo mirtį išsko Selvis BULOTA, Kranto 11, Kulautuva, Kauno raj.

Jonas MIKALIŪNAS, g. 1906 m. Šiauliųose. Suimtas 1941 m. VII-niuje. Prezidento A.Smetonos adjutantas, Lietuvos kariuomenės leitenantas žuvo lageryje 1942 m. Jis pažinojusiu, kartu kalėjusiu, žinanciu mirties aplinkybes išsko Eugenijus MIKALIŪNAS, Varpo 29-24, Šiauliai, tel. 21707.



remė savivaldybę ir žuvusių artimieji. Ypač daug prisidėjo Onutė Dapšytė-Kriukelišienė, penkių žuvusių partizanų sesuo.

Kamajų bažnyčioje Šv. Mišias aukojo parapijos klebonas Petras Kiela. Iškilminga procesija pasuko prie paminklo. Ten žodži tarė ir paminklą pašventinę klebonas P.Kiela, kalbėjo Kamajų vadovai, žuvusių artimieji, Saulių rinkinės vadai, trentiniai, politiniai kalinių. Jaunieji žaujai prisiekė ištikimai tarnauti Lietuvai. Dainavo Politinių kalinių ir trentinių chorai.

E. VAICKAITĖS ir A. KAZULIENO informacija

Po Šv. Mišių girdo skamba Lietuvos himnas. Tylos minute pagerbiama žuvusių už Lietuvos laisve. Aidi salutatas. Tai savanoriai pagerbia žuvusius.

Kalbėjo AT deputatas P.Varanauskas, politinių kalinių ir trentinių Alytaus skyriaus pirmmininkas S.Kizelavičius, partizanas J.Petraitis-Patrimpas, J.Protusevičius-Granitas, ryšininkas K.Tribandis-Keleivis, "Dzūkijos" savanorių rinkinės vadė kap. A.Dudavicius, giminių vardu padėkos žodži tarė E.Dzidolikiene. Savo eileraicium paskaitė I.Baublys-Balkūniene, M.Babonas. Skamba Alytaus politinių kalinių ir trentinių choro atliekamos partizanų dainos, jems pritaria ir minėjimo dalyviai. Iškilmes daigiamos giesme "Lietuva brangi".

Po iškilmių visi pakviečiami prie partizaniško pieštuko stalo.

Rugpjūčio 9 d. pažymėtos 45-osios "Dainavos" apygardos stalo žuvimo metinės Punios šile. Arstatytas bunkeris, pastatytas kryžius.

Alytus

Stasys KIZELAVIČIUS

Pranas Gabrėnas

Partizanai Alytuje, o kur užkasti - nežinome.

Katorgų vingiuose

Po ilgos, beveik metus užsišesusios kelionės, išvargintus persimtinimo punktuose, pagaliau mus atvežė į Kazachijos viduri, didžiausias SSSR vario kasyklas - Rudnik Džezkazgan. Iš Lietuvos išvežė mus stiprius ir jaunus, o Kazachijoje išliome vos kojas vilkdami, susenę. Kokie galėjome būti mes šachtininkai?

Iškrapčiusi iš Stoipino vagonu, sargyba mus ilgai naktia vedė vingriais keliukais. Ejome pro alkaujančią vilkų balsais staustančius jachtas nauju pirklių buveinės link. Tamsiai raižančios prožektorių akys, spygliuotų vielų gardai, sargybos bokštai ir nepaliuojamas kraupus krovinių garvežių kauksmas atrodė baisiau negu Dantės pragaras. Akimis neaprūpamoje alkaujančios jūroje didžiauliai kasyklų atliekų kalnai garavo pašildyti pavasario oro. Vandens garuose paškendę šachtų bokštai nakčia buvo panaudoti į grobio tykančius pasakų stibimus. Tačiau pat lagerio mūsų niūrius mintis nutolino iš Tian Šanio kalnynų ištrukės saulutės spindulys. Visomis vaivorykštės spalvomis nušvitusi dykuma gražino mūrus daž keliunėje prarastą jėgu, teikė vilties.

Naujieji pirkliai lagerio vartų mums atkelti neskubėjo: giččiosi, skaičiavo, perskaiciavo. Taip skaičiuojant pralvito, pradėjo gržtai naktinės pamaisos šachtininkai. Kad ir kaip sargybos plūstami, nelstengėmo nuo jų atitraukti akių: į savo gultus jie įėjo lyg mechaninės kaliausės, apsimūturiavę skarmalaus, vieni basi, kitų guminėmis vyžomis, treti veitiniais apsiave, dulki, geltonais kaip stepės smėlis veldais. Kad pro mūs praejo gyvi, sunkaus darbo išsekinti mūsų draugai, bylojo tik jų spinduliuojančios, didelės, nerimą skleidžiančios akyų.

Zemė alsavo pavasariu, bet, apgyvendinti nesvetingoje aplinkoje, mes jį mažai jautėme. Mūsų širdys buvo pasilgusios. Tėvynės dūmo, ečerų veidrodinio pavirčiaus, upeliukų čiurienimo. Pavasariai čia buvo visai kitaip - staiga, be vyturėlio dainos, be šlu, laukų žalumos ir očių. Geles dykuma, kurios nei pradžios, nei galu neįžvelgė akyas, labiau priminė sniegusose užsnūdusių Lietuvos laukus.

Karantiniui pasibaigus, išskirstė mus į prarejtusias seną šachtininkų brigadas. Ypač išiminių pirmąją darbo dieną. Mūsų brigada į vagonėlius šachtosje kraudavo vario rūda. Pirmą pusiščių sukausi lyg voveraitė, kiek jégos dar leido. Neįpratos prie tokio darbo ir sąlygų, į vario rūdos gabalus apsiplaukiant rankas ir kojas (jos mani sunkiai gijo). Jaučiau, kad seiniems šachtininkams aš atrodau labai žalias ir naivus baltarankis. Diebai beigiantis, prie manęs priėjo latvis, berods, paverde Gutmanis, ir patarė tausoti jégas. Greitai pats supratravau, kad vergas visur ir visa dos turi kovoti prieš vergovę visais įmanomais būdais. Sachtosje dirbtai teko neilgai. Po mėnesio kisdamas rūdos gabalus man apdraskė veida, sužiedė dešinę ranką. Fik per plauką išvengiau mirties. Perkėlė į akmens skaldyklą.

Cia, smėlio aukštumėlėje, už 5 km nuo lagerio, kūjais, kirtikliais, pleistišais į laužtuvais laužėme mūsto statyboms sluoksniais sugulusi, pilkų akmens. Tas darbas édė sveikatą ne dienomis, o valandomis. Vasaros įkaitintas akmens kalnas pašelusiai svilino kūna, o ateinus žiemai, nuo stepėje išslutusio šalto vėjo gūsti ir dešimtini "simtasiūlių" buvo vos galima gintis. Buranai, buranai (smėlio audros)! Ka jie čia paglostė, manau, tas ir žandien. Tėvynėje gyvendamas, naktimis jų glamones sapnuoja. Su juodžemiu sumaišytas lekiantis

smėlis taip užhemdydavo sviesą, kad už trijų keturių metru nematysi žmogaus. Nuo demoniško audros šoko garsų visoks alkmenės stepės gyvus slėpavosi kur įmanyma, tik varganas kalnyn, kelyje užklups, turedavo pažiusti sargybos užgaidomis ir vasara gintis stepės dulkui, o žemą su siautėjantia stichija gaminėtis. Visų mūsų motina gamta, paslepusi Alkanoje steptė po smėlio ir alkmenės žvaras vari, kobalta, urano rūda, albe brangiai mineralų mūsu negaliėjo, nėra turtus nenoromis atidavintę, tik žmonių kandū ir gyvybių komi. Kas suskaiciuos, kiek čia mūsų tautiečių mirė, kur mūsų kaučius dykumų žvėrys, kalnų ereliai išeisio, kiek gržo. Tėvynės sunuoliunti, nušalusiu rankas, kojas, veida? Sunkus darbas, blogas maistas, neįprastos gyvenimo salygos, troškuly, žmones čia žudė lyg šaltukas reidė mūses.

Išvargė čia beveik visus keturis metus laikus, pasisečiai visai išskintas. Mūsų brigadai vadovavo maskvietis Lisovas. Jis karo metais buvo pakliuves į vokiečių nelaisvę, savo tėvynės už tai apdovanotas 25-erių metų darbo pataisos lagerio. Žmogus gyvenime mates daug šiltu, atrodė, galėjo turėti ūžesėlių protą, jautresnę širdį, žmogūklumą. Deja, garbės troškimas, riebesnis balandos (sriubos) samitis, sausenasis duonos gabalas čia buvo jo gyvenimo alfa ir omega. Jau iš karto brigadoje pasijautau svetimas. Kaip manoj Lišovas mane išsinčinėjo prie pacių supiktasių darbų. O tu darbu dirbtai aš buvau dar neįprates. Jautėme vienas antram nešyptanta, o jos priežiūrą nei vienas, nei antras nedrįsime išskintis. Pagaliau brigadiņukui pykti filieri pastalkė proga. Kartą prisėję ant akmens pažiūrėti, tuo pajautau, kain iš kažkur priklausas Lišovas pradejo mano sonus kumkū "glostyt". Pakiles mūs akmens, nesubradamas žodžių reikimės, pavadinai iš "sukin syn". Tuo baisiai brigadiņukui išželdžiau. Pasikvietės savo tarnus ("testorkas"), nuvedė manę pas sargybos viršininką ir pristatė kaip paskutinį niekadėja, ardanti brigados tvarą ir drausme. Sargybos viršininko būta protino žmogaus. Jis įskirti man atskira užduotį, proporcinga likusioms darbo valandom. Turėjau dar priskaldyti akmens apie 0,5 m. Normos neįvykdžius, žadėjo paiksią abu antrai pažemai, vieną - baigtu vykdyti normą, o antrą - pasimokyti toliau matuoti. Kadangi kitos brigados vyrai, kraudami į vagonus akmens, paliko daug tuštumų, likę akmens teko man, taigi normą įvykdžiau per pusvalandį.

Kaip visoje komunistinėje valstybėje, taip ir čia, tvarkos nebuvovo. Administracija apgaudinėjo kalinus, kaliniai stengėsi tuo pačiu atsilyginti jai. Vagonai į statybas dažnai išriedėdavo pustuščiai, vietoj akmens - žemės - visokio ilamto pakrautti. Normos buvo didžiulinės - neįvydomos, popieriuje įvykdyti jas vis tiek reikėjo. Už tai administracija gaudavo premijas, o į kaliniam nubyrdėjavo keli papildomi gramai duonos. Visokio gero skirstytojai, perskirstytojai ir čia gyveno neblogai. Net ir iš Tėvynės atsista sumišimą su maisto produktais prižiūrėtojai dažnai apvgodavo, irodinėdami, kad produktas sugedes... Pasipriešins - sédési septynias paras harceryje.

Greitai lagerio administracijai, norėdama atskiratyt nepageldaujamu kontingentu, kartu su kitais pervežė manę į kitą lagerį - Kengyrą. Ten tik sukilimas neleido man užbaigti klaikių kelionią odistojas.

Pranas SABONAITIS



IVYKIAI



PRIENU raj. Rugpjūčio 29 d. Prienų šile, vadinojoje Naravirgirėje prie šventinamo Kryžiaus žydejo rožes, restauruotoje partizanų slėptuvėje degė žvakės. Malda, giesmės ir partizanų dainos susiliuso į vientisa atminties vainiką.

1946 m. rugpjūčio 23 d. prieš apsupty šioje slėptuvėje susisprogdino "Spyruoklio" būrio partizanai - Vytautas Jurkevičius-Plaukas ir Valdemaras (pavarde nežinoma). Granatos skeveldrų sunkiai sužeista Marytė Liorentaitė-Gražulienė-Narsuolė. Už 300 m buvo pagrindinė būrio slėptuvė, kurioje tuo metu slėpėsi devyni vyrai ir viena mergina. Slėptuvės Marytė neįšdavė. Ją nuvežė į Prienus. Po dviejų savaičių kankinimui ji pabėgo.

Kryžiaus šventinimo iškilmėse dalyvavo buvę partizanai: A. Lukša, J. Petraška, P. Buzas, J. Skaržinskas, buvusios "Spyruoklio" būrio ryšininkės S. Staniškio dukros, žuvusio V. Jurkevičiaus žmona.

Gretimame šilo kvartale 1953 m. vasario 4 d. slėptuvėje savu išdavikų parduotas nusišovė Pietų Lietuvos srities partizanų vadas S. Staniškis-Litas. Tikslinamos jo žuvimo aplinkybės, ketinama jamžinti ir jo žuvimo vieta.

Juozas SKARŽINSKAS



Paminklą šventina Biržų katalikų bažnyčios klebonas B. Babrauskas

BIRŽAI. Rugpjūčio 8 d. buvusiose miesto žvyruobėse atidengtos ir pašventintos paminklas Biržų krašto dukrų ir sunų pasipriešinimo okupantams (1944-1956 m.) dalyvių šventam atminimui. Paminkla pašventino Biržų katalikų bažnyčios klebonas B. Babrauskas.

Iškilmesė dalyvavo Ministras Pirmininkas A. Abišala, AT deputatai B. Valionytė, P. Poškus, Žemės ūkio ministras R. Survila, gedulo drabužiai-apsivilkė žuvusiu artimieji. Prie paminklo Premjeras grupei biržiečių įteikė Šausio 13-osios atminimo medalius. Tai biržiečiai įvertino tarsi priesaika žuvusiems - neleisti okupantams trypti gimtiosios žemės. Paminklas paskendo vairokuose, gėlėse; uždegtos žvakės, tarp jų - rezistentų portretai.

Deja, palaukia nepavyko perlaudoti. Ne visos ir žvyruobėse užkastujų pavardės žmonos. Manoma, kad čia išsisi daugiau kaip 60 Lietuvos kankinių.

Paminklas pastatydintas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos Biržų skyr. tarybos iniciatyva, rezistentų artimiuju bei prijaučiančiu lešomis.

Biržai

Aldona ČERNIAUSKIENĖ

GARLIAVA. Rugpjūčio 23 d. po Šv. Mišių prie koplystulpio susirinko gausus garliaviečių būrys pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę, paminėti Juodojo kaspino dieną. Pokario metais šioje vietoje būdavo pametami išniekinimui žuvusiu kovočių kūnai. Kalbėjo monsinj. klebonas V. Gustaitis, Andrius-kevičius. Giedojo bažnyčios choras. Visi susirinkusieji sugiedejo "Marija, Marija", Tautos giesmę. Plevėsavo mūsų sajungos vėliava, degė žvakės, marguoliavo vasaros pabaigos gėlės.

Jonas KIRLYS

ŠILALĖS raj. Rugpjūčio 23 d. Kvėdarnos bažnyčioje - šv. Baltramiejus atlaidai. Šv. Mišias aukojo monsinjorai A. Svarinskas. Po to visi pasuko į miestelio aikštę. Ten įvyko Juodojo kaspino dienos minėjimas. Prisiminta, kaip 1939 m. rugpjūčio 23-ąją Molotovas ir Ribentropas išsprendė Baltijos valstybių likimą. Kartu prisiminta ir Kvėdarnos istorija - pries 200 metų jai buvo su teiktos Magdeburgo teisės. Mitinge dalyvavo ir kalbėjo AT deputatė Z. Slietė, AT deputatas monsinj. A. Svarinskas, Politinių kalinių ir tremtinų sajungos Silalės skyriaus pirmininkas K. Balčiūnas, buvęs partizanas, politinis kalninkas A. Kentas, Silalės raj. tarybos pirmininkas A. Bartkus. Savo kūrybos eleračius skaitė S. Lapinskienė, radijo daktorius J. Salakauskas. Dainavo Vilniaus radijo ansamblis ir Kvėdarnos tremtinų choras.

Kęstutis BALČIŪNAS

Redaktorė Vanda PODERYTĖ,
lit. redaktorė Danutė BARTULIENĖ,
techninė redaktorė Birutė OKSAITĖ

Užsienio bankai korespondentai/ Correspondent banks/ Korrespondenz-Banken
Lithuanian Political Prisoners' and Deportees' Union's account No. 111002-33049 in the following banks:

Šalis Country Land	Bankas korespondentas Correspondent bank Korrespondenz-Bank	Adresas Address Adresse	Sąskaita Account Konto	S.W.I.F.T.
Austrija Austria Österreich	Raffaeisen Zentralbank Oesterreich	A-1030 Vienna, am Stadtspark 9 Postal address: A-1011 Vienna, telex 136989	ATS-50.086.677/111002- 33049 GBP-83-50.086.677/ /111002-33049	RZBA AT WW
Belgija Belgium Belgien	Generale Bank	Rue Rasvenstein 29, Brussels Postal address: Montagne du Parc 3 B - 1000 Brussels	BEF-291-1141529-33/01/ /111002-33049 ECU-291-1141529-33/461/ /111002-33049	GEBA BE BB
Danija Denmark Danemark	Den Danske Bank	2-12 Holmens Kanal, DK-1092 Copenhagen K telex 27000 ddb dk	DKK-50968-9/111002- 33049	DABADKKK
JAV USA	Swiss Bank Corporation New York Branch	4 World Trade Center BOX 395, CHURCH STREET STATION, NEW YORK N.Y.10008 telex 962334 BVB CH	USD-101-WA-037176-000/ /111002-33049	
Švedija Sweden Schweden	Skandinaviska Enskilda Banken SEB	Kungsträdgårdsgatan 8 S-106 40 Stockholm telex 15000	SEK-5201-8550888/ /111002-33049	ESSE SE SS
Šveicarija Switzerland die Schweiz	SWISS Bank Corporation	4002 Basel, Aeschenvorstand 1	CHF-10-178148/111002- 33049	
Vokietija Germany Deutschland	Dresdner Bank (AG)	Jurgen-Ponto-Platz I Postfach 110661 D-6000 Frankfurt/Main telex 415240 DRD BLZ 50080000	DM-0813810200/111002- 33049	DRES DE FF
	Vereins-und Westbank, Hamburg	Alter Wall 22/32 D-200 Hamburg 11 P.O. Box 110273 telex 215164-0	DM-1/07/94766/111002- 33049 USD-601/10/85859/ /111002-33049	VUWB DE HH

If you have made a donation to this account, please send us your address.

SKELBIMAI

Laukiame Jūsų pagalbos

Šakių rajone 1945 m. gegužės 12 d. sovietų pasieniečiams apsupus gerai irentę partizanų stovykla Jančių girininkijos 95 kvartale (Valkų kalvoje), įvyko didelis mūšis. Stovykloje tuo metu buvo apie 60 kovočių. Narsai kovėsi. Taute apygardos Zalgirio rinktinės partizanai. Mažai kovočių grupėlė iš apsupimo žiedo pavyko išlaip taip prasiveržti. Valkų kalvos sugėrė nelygiuojo kovo žuvusią 19 mėnko brolių kraują.

Kautynių vietoje žuvusią auką atminimui norima pastatyti paminklą. Politinių kalinių ir tremtinų sajungos Šakių bendrijai prašo atsilipti gyvus liukusiu kautynių dalyvių, jų giminės ir artimuostus, virus, prisimenantus kautynes Valkų kalvoje. Prašome skambinti telefonu 52869, Edvardui GUOGAI, Šakių.

Prašome paliaudyti apie šiuos rezistencijos dalyvius, norintius gauti rezistencijos dalyvio pažymą: Janina Jančiauskaitė, veikusi Radviliškio raj., Vanda Krivickaitė, veikusi Panevėžio raj., Gervazas Karutukonis, veikę Varenos raj., Pranciškus Talius, veikęs Rokiškio raj., Izabelė Michnevičiūnė, Mickevičienė, Aldona Paferaitė-Pažilientė, veikusios Kauno raj., Vaclovė Leitys (po mirties), Stasys Guiga (po mirties), Rapolas Pelakauskas, Bilyta Guobys (po mirties) veikę Sventorių raj., Prane Indrašienė (po mirties) veikusi Utėnos raj., Antanas Šužaitis, Petras Balabartis, veikę Jurbarko raj., Mykolas Abramavičius, Albina Rudinskaitė-Puckienė, Ona Jančioraitė-Lukaičienė, Pranas Bukevičius (po mirties), Povilas Stravinskas (po mirties), lieva Sabėvičiūnė-Bartkevičienė, Vincas Raftauskas (po mirties), veikę Prienu raj.

Atsiliepimus prašome siųsti LPKTS tarybai, Donelaičio 70b, 3000 Kaunas.

IVYKIAI

KAUNAS. Rugpjūčio 22 d. Kaune rinkosi buvę Mordovijos konklagerių kalnai. Po šv. Mišių už žuvusius didelė buvusių kalinių koloną iš Katedros per Laisvės alėją patraukė į Karo muziejaus sodelį, prie Laisvės Angelo. Padeklamavę, prie Nežinomo kareivio kapo pasimelę, jie įėjo į Karininkų Ramovė, lydiini jaunimų Lietuvos savanorių pučiamųjų orkestro. Ten kalbėjo buvęs Mordovijos kalnys monsinj. A. Svarinskas. AT deputatas L. Simutis, B. Gajauskas papasakojo apie rinkimų kovas. Nepriartata nuostatai, nerekomenduojantai politineje veikloje dalyvauti Bažnyčios atstovams.

Mordovijos konklagerių kalnių susirinkimas Karininkų Ramovėje priėmė Kreipimasi į Lietuvos Laisvėkovo brolius ir seseris, į dorus Lietuvos žmones. Kviečiama aktyviai dalyvauti rinkimuose į Seimą, nusikratyti abejingumo, kelti jaunimo, studentijos aktyvumą, eiti į kairiųjų sukurstytus, supriesintus rajonus, kolektyvus - aiskinti, kas yra tikrasis visų dabartinių sunkumų kalninkas.

Irena SMETONIENĖ

ANYKŠČIAI. Rugpjūčio 23 d. ryta A. Baranauskio aikštėje pakelta Valstybinė vėliava. Po pietų Kulturos rūmuose įvyko minėjimas. Dalyvavo AT deputatai V. Žiemelis ir N. Ambrasaitytė, žurnalistė V. Aleknaitė, istorijos mokslo daktaras A. Eidintas. Dainavo tremtinų choras. Vakare šv. Mato bažnyčioje šv. Mišias už kankinius, negrūžius iš kalelijinų ir tremties, Tėvynės laukose žuvusius, aukuo monsinj. A. Talačka. Po šv. Mišių gedulinga eiseną iš šventoriaus - nuo tremtinų kryžiaus patraukė iki tremtinų kryžiaus Anykščių kapinėse. Vėlai vakare - susikaupimo valanda kopolyčioje "Daina ir sujaudins, ir šauks mus". Cia dalyvavo AT deputatės I. Andriukaitienė, N. Ambrasaitytė, skaitovė D. Petrokaitė, pianistas S. Aglinskas.

Judojo kaspino dienos renginiai baigėsi vėliavos nuleidimu.

B. MILAITIENĖ

Kol ne viskas prarasta

Raišiu ne dėl garbės, o todėl, kad skaudu ir graudu, kai ereliai virsta vištomi, kai mūsų, priešai medžiokles rengia, o po medžioklės vištiena skaniai kerta. Tuo tarpu mūsų vienės rajonų spauda, buvusi mūsų tautos prieši tribūna, ir dabar apskrikti veda tą padėti sena poikią. O vienintelį mūsų laikraktį "Tremtinis" skaito nedaugelis buvusių politinių kalinių ir tremtinų.

Mielai broliai, kol dar kritinėje plaka lietuvių širdis, o gylomis teka lietuviškas kraujas, visi privalome prenumeruoti "Tremtinį", jis mums reikalingas, kaičių vanduo. Mano nuomone, PKTS taryba turėtu pareigoti visus mūsų organizacijos nario pasymėjimą turincių žmones užsiskyrė "Tremtinį" arba gražinti pasymėjimą. Taip buvo ir taip, yra visame pasaulyje.

Koetas SKIRKA
Buv. Gedimino partizanų
būrio vadovas
Telšiai

DÉKOJAME

P. Stasiūni Mikštai iš Kauno
už piniginę aukę.

UŽJAUCIAME

Nuoširdžiai užjauciamė LPKTS Kavarsko skyriaus pirmminke Antaną Kadžioni, mylimai žmonai mirus.

ATITAIŠYMAS

"Tremtinio" Nr. 16(73) 4-ame psli. ivykių skiltyle vietoj "Rokiškis" skaityt "Radviliškis".

"Tremtinio" Nr. 10(67) pafelkose buvo išdavyste neteisingai apkaltintas Skapiškio partizanas Cernius-Spokas.

Autorė atsipažiavo šio partizano ir "Tremtinio" redakcijos, kad patikėjusi gandas, paskelbė neteisingą faktą.

ATSIKPRAŠOME

"Tremtinio" Nr. 10(67) pafelkose buvo išdavyste neteisingai apkaltintas Skapiškio partizanas Cernius-Spokas.

Autorė atsipažiavo šio partizano ir "Tremtinio" redakcijos, kad patikėjusi gandas, paskelbė neteisingą faktą.

"TREMTINYS"

1992 m. rugpjūčio 9 d. Nr. 17(74). SL 289.

Kaina su akcizu 1 rub. Prenumeratoriams 50 kap.

Mūsų adresas: 3000 Kaunas, Donelaičio 70^o, tel. 209530

Redakcija: Juozas ENČERIS, Algirdas

MARKŪNAS, Natalija PUPEKIENĖ,

Dalia KUODYTĖ, Alfredas SMAILYS